

Министерство на земеделието

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 39/2022)

София, 28 септември 2022 г.

Съдържание

1.	Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 23.09.2022 г.	3
1.1	Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно	3
1.2	Площи и производство на тютюн	3
1.3	Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди	4
1.4	Площи и производство от трайни насаждения	5
2.	Есенна кампания	5
3.	Външна търговия с основни земеделски култури	6
3.1	Зърнени и маслодайни култури	6
3.2	Внос и износ на плодове и зеленчуци	7
4.	Цени	7
4.1	Зърнени и маслодайни култури	7
4.2	Плодове и зеленчуци	8

Забележки: Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч.: оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“, Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК), общински служби по земеделие и текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.

1. Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 23.09.2022 г.

1.1 Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно

По оперативни данни, към 23.09.2022 г. продукцията от маслодаен слънчоглед е с 26,1% над нивото отпреди една година, което е свързано с по-големия размер реколтирани площи до момента. Прибирането на реколтата от царевица също се движи с по-бърз темп спрямо миналата година, но при по-нисък среден добив от декар, вследствие на което производството към момента изостава с 3,4%.

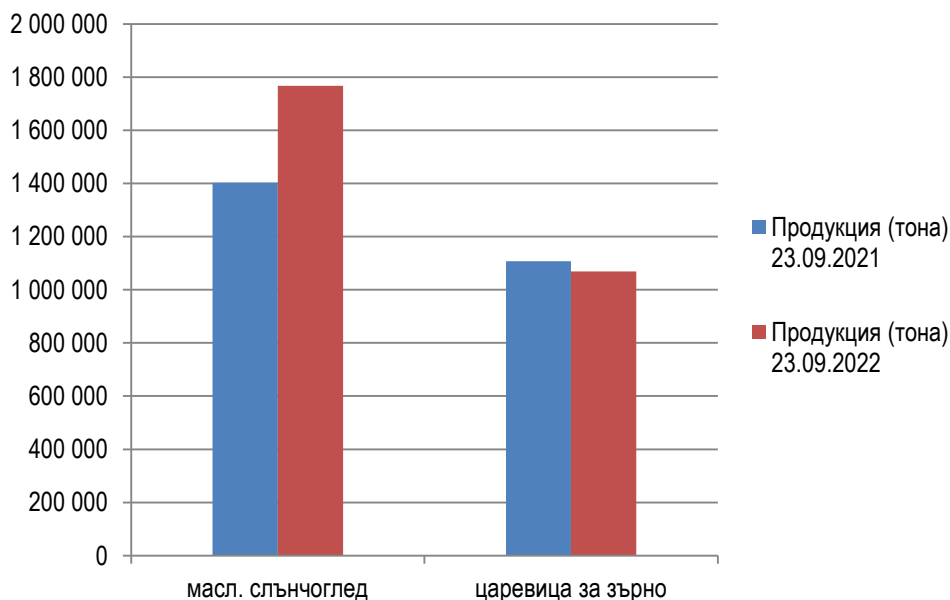
Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 23.09.2022 г.

	23.09.2022					Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	% реколтирани площи	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
маслодаен слънчоглед	913 629	786 854	86,1%	1 767 325	225	9,0%	37,6%	26,1%	-8,2%
царевица за зърно	526 778	224 058	42,5%	1 068 949	477	-8,2%	13,2%	-3,4%	-14,7%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

Забележка: Площите за реколтиране за зърно се изчисляват като от засетите площи се извадят пропадналите площи и площите, прибрани като цяло растение за фураж.

Продукция от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 23.09.2022 г., сравнено със същия период на 2021 г.

1.2 Площи и производство на тютюн

При трите наблюдавани типа тютюн се отчита свиване на прибраните количества с между 22,8% и 57% на годишна база, в резултат на намаление както на реколтираните площи, така и на средните добиви.

Площи и производство на тютюн към 23.09.2022 г.

	23.09.2022				Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране	Реколтирани площи	Продукция	Среден добив
Тютюн-Ориенталски	1 861	1 853	2 740	148	-20,6%	-20,9%	-22,8%	-2,0%
Тютюн-Вирджиния	588	541	507	94	-38,5%	-40,7%	-57,0%	-27,1%
Тютюн-Бърлей	177	177	341	193	-7,3%	-4,8%	-32,1%	-28,5%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

1.3 Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди

Към 23 септември 2022 г. производството на полски домати и зеле е респективно с 26,7% и 57,8% над миналогодишното. При доमतите това се дължи основно на повишения среден добив, а при зелето - на по-големия размер реколтирани площи. До момента от открити площи са добити с между 9,6% и 35,7% по-малко картофи, краставици, дини и пъпеши спрямо година по-рано. По-слабо изоставане се наблюдава при пипера – с 2,7%.

Общото производство на оранжерийни домати и краставици за периода от началото на 2022 г. досега е съответно с 16,1% и 3% повече на годишна база.

Площи и производство от зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди към 23.09.2022 г.

	23.09.2022				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи	Реколтирани площи	Производство	Среден добив
картофи	9 082	5 220	90 389	1 732	-14,4%	-6,1%	-9,6%	-3,7%
зеле	1 506	456	8 976	1 968	23,4%	67,6%	57,8%	-5,9%
дини	3 297	3 289	75 648	2 300	-33,5%	-29,3%	-26,6%	3,7%
пъпеши	2 057	2 035	20 969	1 030	-26,0%	-24,6%	-35,7%	-14,7%
пипер на открито	2 296	2 133	31 262	1 466	-14,8%	-8,8%	-2,7%	6,7%
домати на открито	2 251	2 138	39 324	1 839	0,1%	4,5%	26,7%	21,2%
краставици на открито*	497	481	6 627	1 378	-2,4%	-4,4%	-16,3%	-12,5%
домати в оранжерии	478	447**	44 966	10 060	12,7%	0,7%	16,1%	15,4%
краставици в оранжерии	454	428**	45 585	10 651	48,4%	4,6%	3,0%	-1,5%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

* вкл. корнишони

** данните са за разгънати реколтирани площи

1.4 Площи и производство от трайни насаждения

Според последните оперативни данни продукцията от грозде (винено и десертно), малини, круши и праскови е в рамките на 4,3% - 24% по-висока на годишна база, като при повечето от тях (с изключение на виненото грозде) се наблюдава увеличение на средните добиви от декар. Засега прибраното количество ябълки е близко до миналогодишното (+0,3%), а само при орехите и сливите е налице намаление - респективно с 4,8% и 7,4%.

Площи и производство от трайни насаждения към 23.09.2022 г.

	23.09.2022				Изменение на годишна база, %		
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
ябълки	4 405	1 103	8 548	775	4,3%	0,3%	-3,8%
круши	626	291	1 712	588	5,1%	18,7%	12,9%
праскови	2 960	2 914	27 201	933	-1,3%	24,0%	25,6%
сливи	9 545	8 162	48 415	593	5,3%	-7,4%	-12,1%
орехи	8 904	919	1 029	112	18,7%	-4,8%	-20,0%
малини	1 808	1 665	6 645	399	-3,8%	11,1%	15,3%
лозя винени	31 951	12 993	70 637	544	21,5%	4,3%	-14,2%
лозя десертни	2 725	1 888	11 064	586	-1,4%	6,7%	8,1%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

Забележка: Площите за реколтиране се изчисляват като от плододаващите площи се извадят площите, нереколтирани поради климатични и други причини.

2. Есенна кампания

Стартира сеитбата на есенните култури за реколта `2023. На този ранен етап засетите площи с пшеница, ечемик, ръж и тритикале са значително над нивата отпреди една година, а тези с маслодайна рапица – без съществена промяна.

Засети площи с есенници към 23.09.2022 г. (ха)

Култура	23.09.2021	23.09.2022	Изменение на годишна база
пшеница	290	4 366	1 405,5%
ечемик	10	690	6 800,0%
маслодайна рапица	25 389	25 217	-0,7%
ръж	-	118	-
тритикале	18	162	800,0%

Източник: оперативни данни от областните служби „Земеделие“, обработени от МЗМ

3. Външна търговия с основни земеделски култури

3.1 Зърнени и маслодайни култури

Износ на основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

От началото на настоящата 2022/23 пазарна година до 25 септември 2022 г. през „Пристанище Варна“ ЕАД¹ са изнесени общо 222,3 хил. тона пшеница (в т. ч. 13 хил. тона през последната седмица), което представлява спад от 68,6% на годишна база. Експортът на ечемик през порта също изостава значително спрямо миналогодишния – с 87,2%. През пристанището все още не са преминавали товари с рапица от нова реколта.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	04.07.2021 – 25.09.2021	04.07.2022 – 25.09.2022	Изменение на годишна база
пшеница	706 977	222 300	-68,6%
ечемик	52 572	6 706	-87,2%
рапица	0	0	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

Засега няма данни за износ на пшеница, ечемик и рапица от реколта `2022 през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

Износ на основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

В рамките на периода 5 – 25 септември 2022 г. не е отчетен износ на царевица и слънчоглед през „Пристанище Варна“ ЕАД и „Пристанище Бургас“ ЕАД. За сравнение, по същото време на миналия сезон са били изнесени 126,6 хил. тона царевица през Варненското пристанище.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	05.09.2021 – 25.09.2021	05.09.2022 – 25.09.2022	Изменение
царевица	126 563	0	-
слънчоглед	0	0	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

Внос

От началото на юли 2022 г. до момента не е регистриран внос на зърнени и маслодайни култури през двете наблюдавани пристанища във Варна и Бургас.

¹ През последните няколко години „Пристанище Варна“ ЕАД формира около 30% от общия експорт на пшеница, царевица и ечемик и под 20% от този на слънчоглед и рапица.

Информацията за търговията с основните зърнени и маслодайни култури по данни на Националния статистически институт, включена в Бюлетин № 38/2022, ще бъде актуализирана след публикуване на официални данни за внос и износ за юли 2022 г.

3.2 Внос и износ на плодове и зеленчуци

Актуализация на информацията за внос и износ на плодове и зеленчуци, публикувана в Бюлетин № 38/2022, ще бъде направена след предоставяне на данни от Националния статистически институт.

4. Цени

4.1 Зърнени и маслодайни култури

Средно за страната, към 21 септември 2022 г. се наблюдава понижение на изкупните цени на ечемик, пшеница (хлебна и фуражна) и слънчоглед с между 0,9% и 4,2% на седмична база. Цената на царевицата се задържа на нивото от предходната седмица, а изкупуване на рапица не е отчетено.

Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 21.09.2022 г., лв./тон без ДДС

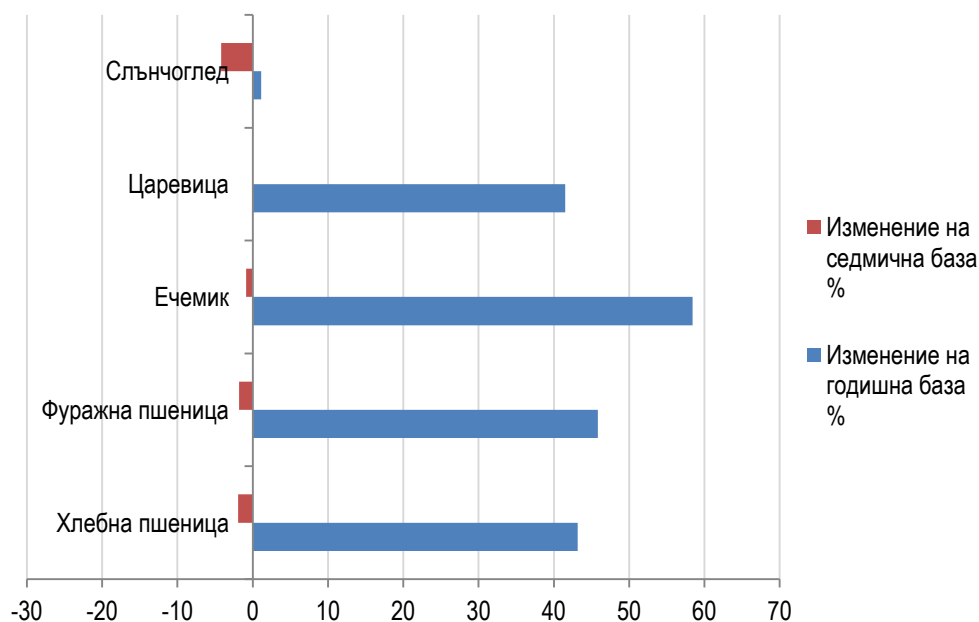
	23.09.2021	14.09.2022	21.09.2022	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
Хлебна пшеница	424	619	607	43,2	-1,9
Фуражна пшеница	410	609	598	45,9	-1,8
Ечемик	356	569	564	58,4	-0,9
Царевица	419	593	593	41,5	0,0
Слънчоглед	994	1 049	1 005	1,1	-4,2
Рапица	980	1 155	*	-	-

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от Министерство на земеделието.

* Няма данни

Към момента царевицата, пшеницата и ечемикът се търгуват от 41,5% до 58,4% по-скъпо, отколкото по същото време на миналата година. Увеличението на цената на слънчогледа на годишна база се свива до минималните 1,1%.

**Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към
21.09.2022 г.**

4.2 Плодове и зеленчуци

В рамките на последната седмица средните цени на едро на пипер (зелен и червен), домати (оранжерийни и от открити площи) и десертно грозде на тържищата в страната нарастват с между 2,5% и 9,7%. Същевременно, картофите, зелето, прасковите и оранжерийните краставици поевтиняват в границите от 2,9% до 20,9%. Без промяна остава цената на ябълките.

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 23.09.2022 г., лв./кг

	24.09.2021	16.09.2022	23.09.2022	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	0,75	1,02	0,99	32,0	-2,9
домати (оранжерийни)	1,96	2,22	2,33	18,9	5,0
домати (открити площи)	1,13	1,90	2,00	77,0	5,3
домати (внос)	*	*	*	-	-
краставици (оранжерийни)	1,95	2,15	1,70	-12,8	-20,9
краставици (открити площи)	*	*	*	-	-
пипер (зелен)	1,45	1,60	1,64	13,1	2,5
пипер (червен)	1,75	1,87	1,92	9,7	2,7
зеле	0,95	0,94	0,85	-10,5	-9,6
дини	0,44	0,75	*	-	-

	24.09.2021	16.09.2022	23.09.2022	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
пъпеши	1,40	*	*	-	-
праскови	2,25	1,86	1,64	-27,1	-11,8
череша	*	*	*	-	-
ябълки	1,21	1,34	1,34	10,7	0,0
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	1,45	1,95	2,14	47,6	9,7

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от Министерство на земеделието.

* Няма данни

Годишните ценови изменения при търговията на едро с плодове и зеленчуци са преобладаващо в посока нагоре. Най-значително поскъпване на годишна база се наблюдава при полските домати (със 77%), десертното грозде (с 47,6%) и картофите (с 32%). По-умерено са нараснали цените на пипера, ябълките и оранжерийните домати - от 9,7% до 18,9%. Само зелето, оранжерийните краставици и прасковите се предлагат на по-ниски цени, съответно с 10,5%, 12,8% и 27,1%.

Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци към 23.09.2022 г.

